

INDIANKLUBBEN i SVERIGE
c/o Bertil Thörn
Bendzgatatan 25
SE-256 57 Ramlösa
Sweden

hemsida: www.indianklubben.org
kontakt : info@indianklubben.org
Plusgiro: 32 57 43 - 3
tel : +46 42 29 13 61
mob. : +46 70 532 96 89

HEJ ALLA INDIANINTRESSERADE

Indianklubbsnoteringar 2, 2015

ansvarig utgivare: Bertil Thörn

utgivningsdatum: 2015-01-30

Ni som får det här informationsutskicket via E-post får det för att ni är medlemmar i INDIANKLUBBEN, eller att ni vid något tillfälle på annat sätt har visat intresse för Nordamerikas indianers kultur eller historia.

Om ni inte längre vill ha dessa utskick meddela mig då det via ett mail eller enkelt postkort, brev eller per telefon

VÅR ELLER VINTER

Snart är januari slut. Hur har ni det där uppåt i snöyran? Här är allt grönt och fint. Vintergäck, snödroppar och krokus har börjat blomma. Julrosorna har snart blommat över. Men det är ju å andra sidan mera normalt. De ska ju blomma så här års. Parkförvaltningen hade varit ute och klippt gräs redan i förra veckan, såg vi när vi var och handlade härom dagen. Och bönderna har börjat med vårplöjningen. Blåmesarna har redan varit och rensat i en av holkarna och man kan ju undra vart det här ska bära hän. Är det vår redan? Eller ska det bli ett rejält bakslag. Det kanske blir midsommarfirandet som snöar in i år...

Ovanstående skrevs för en vecka sedan. Sedan dess har SMHI vaknat och skickat ner till oss något vitt, blött och slaskigt som innebär att en rygg som redan värker kommer att bli ännu mera plågad. Men så allvarligt menat var det nog inte, för det blev plusgrader direkt igen. Så det räckte med att sopa lite och ta på sig gummistövlarna för att kunna forcera alla vattenpölar. Huamej... för skånsk vinter....

För övrigt är vi igång som vanligt och datorerna har tagit sitt förnuft till fånga och betar sig på nytt som datorer ska göra. Efter en rejäl dammsugning av moderkortets fläkt så kan man nu dessutom till och med höra vad man tänker, efter att i nästan ett års tid ha suttit i ett fläktbrus fullt jämförbart med ett reoplan! Det är så avslappnande att jag nästan somnar här framför skärmen.

Men det duger ju inte. För nu ska det skrivas tidningar. Vårnumret är redan skrivet, men jag har inte skickat materialet till tryckaren än. Jag väntar ett tag till med det, för jag vet inte hur många tidningar som behövs. Det är fortfarande rätt så många medlemmar (29 stycken) som ännu inte har hört av sig. Se nedan. Så i stället har jag börjat planera för sommarnumret.

ANTALET MEDLEMMAR

Så här alldeles i slutet av januari månad har det droppat in en del förnyelser av medlemskapet i Indianklubben. Totalt är vi därför nu uppe i 143 medlemmar, sedan vi även på nytt har fått med oss en nygammal medlem. Det är Roger Carlsen i Örkelljunga som har återvänt till oss efter några års bortavaro. Vi hälsar Roger hjärtligt välkommen tillbaka. Nu väntar vi bara på resterande 29 att förnya sina årsavgifter för att ha oförändrat antal.

VEM DÄR ? RÄTT SVAR

Det var inte något större intresse för att knäcka de här frågenötterna. Endast Anders Järund har inkommit med ett svar. Ett helt fullödigt svar dock. Alla rätt! Grattis... Kanske var det här för svårt? Eller vad tyckte ni? De rätta svaren skulle se ut så här:

VEM DÄR nr 1

Den person vi söker var en indiansk ledare. Han levde på 1700-talet. Han kallades "Half-King" (halv-kungen). Han stod huvudsakligen på engelsmännens sida i deras kamp mot fransmännen. Vad var hans rätta namn?

Svar: Hans indianska namn var Tanagrisson. Han var född inom catawbastammen, men togs tidigt tillfånga av fransmännen varefter han adopterades in i Senecairokesernas stam. Irokeserna var som bekant en sammanslutning av ursprungligen fem olika stammar (senare även en sjätte) och kom att inneha en mycket dominerande ställning i indianvärden i det som kallades "den gamla Nordvästern". Så dominerande att man lade under sig en mängd mindre stammar som visserligen inte betraktades som förslavade, utan hade sin självständighet intakt. Men alla deras viktigare beslut skulle först underställas Irokesernas godkännande. För att hålla ordning på det här utsåg Irokesernas centrala råd en av sina medlemmar till att utöva något slags förmyndarskap för dessa underlydande stammar. Därför kallades den här personen för "halvkung". Det var alltså den adopterade Tanagrisson som innehade den här ställningen fram till sin död 1754.

VEM DÄR nr 2

Nästa person var en vit man. Han var irländare, som kom till Amerika någon gång omkring 1738. Genom åren kom han att ha en stor betydelse för engelsmännens förhållande till indianerna. Indianerna kallade honom **Warraghiyagey**; Ett namn som kan översättas som "Mannen som uträttar stora ting". Han dog i sitt hem 1774.

Svar: Det här var en mycket välkänd person i 1700-talets samvärelse mellan de engelska och franska kolonialmakterna och indianstammarna i "den gamla Nordvästern". Hans namn var Sir William Johnson. Han tjänade den engelska kolonialmakten, men var samtidigt en mycket nära och välsedd vän med indianerna - och då speciellt med Mohawkirokeserna - i området. Han var under en stor del av sin tid utsedd av de engelska myndigheterna att vara agent för indianerna. Han levde också tillsammans med en mohawkindiansk kvinna, utan att de två var formellt gifta. Hon kallades Mary och var syster till den välkände mohawkledaren Joseph Brant. William Johnson levde mellan åren 1715 till 1774.

VEM DÄR nr 3

Det här är en indiansk kvinna. Hon blev känd som hustru till en likaledes välkänd vit handelsman. Hennes indianska namn var Huntkalutawin [Red Cormorant Woman]. Under vilket amerikanskt namn känner vi henne?

Svar: Här har vi en kvinna som kom från den siouxindianska stammen Brule. Hon var syster med hövdingen Swift Bear. Hon gifte sig med den välkände handelsmannen James Bordeaux, som bedrev handel vid Fort Laramie. I och med giftermålet blev hon känd som Marie Bordeaux.

VEM DÄR nr 4

En indiansk shaman, tillika krigsledare, vars kiowaindianska namn kan översättas som "Sky Walker" som dog 1875 i Florida. Under vilket indianskt namn är han mera känd ?

Svar: "Sky Walker" var en shaman inom kiowastammen. Hans indianska namn var Maman-ti. Han utövade ett stort inflytande på stammen genom att han besatt mycket kraftfull magisk kraft. Han hade i en dröm fått den av en "Screech-owl" (närmast att jämföra med vår tornuggla).

VEM DÄR nr 5

En konstnärligt lagd indiansk kvinna som levde mellan åren c:a 1860 - 1942 i Sydvästern. Hon blev känd för att ha vidareutvecklat ett traditionellt lergods där hon återinförde uråldriga traditionella mönster efter förebild från skärvor av förhistoriskt lergods som hittades i samband med utgrävningar av gamla bosättningar. Hennes fyra döttrar kom också att bli berömda krukmakerskor. Hennes mor var Tewa och hennes far var Hopi från byn Walpi.

Svar: Denna kvinna föddes i Tewabyn Hano på första Mesan, Arizona, antingen 1859 eller 1860. Hon gifte sig sedermera med en hopiman från byn Walpi. Hon blev en mycket skicklig krukmakerska och har dessutom gått till historien som en förnyare vad gällde dekorationerna av sitt lergods. Hennes namn var Iris Nampeyo.

1865 ÅRS INDIANKRIG

Som jag skrev i det förra utskicket så har jag tänkt mig att eventuellt göra sommarnumret av vår tidning till ett utvidgat temanummer och där påminna om allt som hände på de norra prärierna under 1865, vilket alltså då är jämnt 150 år sedan. Det som började direkt i januari 1865 med att cheyennernas Dog Soldiers drog sig norröver och övertalade de sydliga siouxstammarna att hjälpa dem att hämnas den fruktansvärda massakern vid Sand Creek. Tanken är att jag då ska kunna pressa in det viktigaste om händelser som angreppet på Camp Rankin och plundringen och ödeläggelsen av den lilla byn Julesburg i norra Colorado. Följt av det alltmer uppblossande gerillakriget längs Plattevägen. Det som resulterade i att överste Connor med sina Californiatrupper fick order om att rensa området. Vilket i sin tur innebar att även de nordliga siouxerna, under Red Cloud, drogs in i stridigheter. Kanske jag inte får plats med allt, även om jag kommer att utöka till max antal sidor. Men jag har börjat att titta lite på hur ett sådant upplägg skulle se ut.

I samband med det har jag börjat inventera mina bokhyllor för att välja ut lämpligt material. Och ni kan väl redan nu få ta del av vilket material jag huvudsakligen kommer att använda. Kanske är det någon eller några av dessa böcker som ni själva skulle vilja anskaffa (om ni inte redan har dem).

Den bok som bäst behandlar hela årets händelser är en väl avvägd bok från 2003 av John D. McDermott. En bok som är på 287 sidor, men som är både välskriven och lättläst. En sådan där bok som man inte gärna vill lägga ifrån sig, när man väl har börjat. Boken är:

- **Circle of Fire, The Indian War of 1865**; John McDermott. Stackpool Books, Mechanicsburg PA, 2003

En annan bok som också täcker in samma händelser, om än betydligt mera kortfattat är:

- **Finn Burnett, Frontiersman**; av Robert Beebe David. Stackpool Books, Mechanicsburg PA, 1937

Och så en bok som också berättar historien något kortfattat, men mera från den indianska sidan är:

- **Red Clouds Folk**; av George E. Hyde. University of Oklahoma Press, Norman OK, 1937

Cheyenneindianernas syn på saken behandlas bäst av :

- **People of the Sacred Mountain**; av Peter John Powell. Harper & Row, New York NY, 1981

Böcker av speciellt intresse när det gäller de olika drabbningarna finns det rätt så gott om. Här är några som jag kanske använder mera än andra och för att ta det i tur och ordning så börjar vi med överfallen på Julesburg och Camp Rankin :

- **Heroic Fort Sedgwick and Julesburg**; av Fred H. Werner. Werner Publications, 1987

- **Fort Sedgwick Colorado Territory, Hell Hole on the Platte**; av Dallas Williams. Fort Sedgwick Hist. Soc. Julesburg, CO, 1993.

Nästa stora händelse är striden vid Platte Bridge Station och överfallet på sergeant Custards vagntåg vid Red Buttes. Här är det främst fyra verk som står ut :

- **The Battle of Platte Bridge**; av J. W. Vaughn. University of Oklahoma Press, Norman OK, 1964

- **Caspar Collins, The Life and Exploits of an Indian Fighter of the Sixties**; av Agnes Wright Spring. University of Nebraska Press, NB, 1927

- **The Life and Letters of Caspar W. Collins**; Alex Service. The City of Casper, Casper WY, 2000

- **Frontier Crossroads, The History of Fort Caspar and the Upper Platte Crossing**; av John McDermott. The City of Casper, Casper WY, 1997

Slutligen så (om vi nu får plats med det också) general Connors fälttåg kallat "The Powder River Expedition"

- **Powder River Odyssey: Nelson Cole's Western Campaign of 1865, The Journals of Lyman G. Bennett and Other Eyewitness Accounts**; av David E. Wagner. University of Oklahoma Press, Norman OK, 2010

- **Patrick Connor's War: The 1865 Powder River Indian Expedition**; av David E. Wagner. University of Oklahoma Press, Norman OK, 2010

Det här var några exempel på de tyngre källor jag kommer att använda.

Men går vi sedan över till böcker där det går att plocka ut olika detaljer så har vi bland andra :

- **Black Kettle, The Cheyenne Chief Who Sought Peace but Found War**; av Thom Hatch. John Wiley & Sons, Inc. Hoboken, NJ, 2004

- **Life of George Bent, Written From His Letters**; av George E. Hyde. University of Oklahoma Press, Norman OK, 1968

- **Halfbreed, The Remarkable Story of George Bent**; av David F. Halaas och Andrew E. Masich. Da Capo Press, Cambridge MA, 2004

- **Two Great Scouts and their Pawnee Battalion**; av George Bird Grinnell. University of Nebraska Press, NB, 1973

- **The Long War for the Northern Plains, Eyewitnesses to the Indian Wars 1865 - 1890 Vol 4**; av Peter Cozzens. Stackpool Books, Mechanicsburg PA, 2004 (Innehåller ett flertal utvalda ögonvittnesskildringar).

- **The Fighting Cheyennes**; av George Bird Grinnell. University of Oklahoma Press, Norman OK, 1963

Förmodligen hittar jag sedan ytterligare några, samt en hel del artikelmaterial från historiska skrifter som : **Montana, The Magazine of Western History; Nebraska History; Annals of Wyoming**; och kanske några mera udda exempel. Vidare naturligtvis också material från Internet, som till exempel:

<http://www.wyohistory.org/>

Dessutom har jag ju själv redan gjort en del av jobbet genom min artikel "Den Elfte Timmen", om striden vid Platte Bridge Station, i **Indianklubbens Årsbok** från 1971. Årsboken som har titeln "Krigsörn och Kondor".

TIPS FRÅN LÄSEKRETSEN

Från Peter Möllersvärd i Ö-vik har följande mail kommit. Det innehåller ett tips som kan vara intressant för flera. Så här skriver Peter:

Hej

Vill tacka för den intressanta information som du m.fl. delgett mig under mitt första medlemsår. Tänkte också tipsa om en databas som kanske kan vara av intresse, i alla fall tycker jag att den gav mig kompletterande info. om det jag hittills läst om Sitting Bulls och co:s äventyr i Canada. <http://scaa.sk.ca/ourlegacy/>

Sökte på Sitting Bull och hittade detta brev: *This folder contains a typescript of a letter from Walsh to his daughter Cora written in 1890, in which he describes his meetings with Sitting Bull and other aboriginal peoples in the late 1870s; and Walsh's account of how he 'succeeded in undoing' what Louis Riel had done to form a federation of the Indians and half-breeds of the prairies in 1877-1879.*

En episod som jag läst om tidigare, i en nyligen utgiven bok om Sitting Bull, var en häststöld under denna period, som SB skulle ha bestraffat med ett sorts gatlopp. Men när jag läser om den incidenten i detta brev, så finner jag inga belägg för att "hästtjuven", White Bull, skulle ha utsatts för något dylikt. I stället verkar det som att Walsh hanterade affären på ett mindre dramatiskt vis. Men det kanske finns andra källor, som har annan information. Nu är väl inte heller detta brev, en helt sanningsenlig historia... och det är väl lite av tjusningen med historien, att man får försöka sovra lite i den info. man hittar ...:-)

Peter

INGET ATT GÖRA ?

Råkar ni vara i Montana det tredje veckoslutet i mars så kanske det här vore något att lägga in i reseplanen.

<https://www.cmrussell.org/the-russell>

NÅGOT FÖR EN ÖLDRICKARE OCH CUSTER-FAN

Från Lars Grähs i Stockholm kom det här mailet.:

Jag brukar botanisera bland ölen i beställnings Sortimentet. Hittade nyligen ett öl från Smuttynose Brewing Co, Hampton, NH. Vad sägs?

Anspelningarna är ju helt klara. Men varken namnet eller figuren på bilden är riktigt i överensstämmelse med tanken. Men det kanske inte gör så mycket om man är en riktig "Custer-fan". Eller så kanske det är gjort med någon sorts avsikt. Vad vet jag...

Men smakar det så kostar det ! Ni kan ju själva titta i Bolagets lista...

"Cluster's Last Stand" 😊

Hälsningar till er alla från
Lasse G (Peji)

PRESIDENT OBAMA LOVADE ATT STOPPA KEYSTONE PIPELINE

I sitt State of the Union-tal lovade President Obama nyligen att lägga in sitt veto mot anläggandet av den så kallade Keystone Pipeline. En jättelik oljepipeline som håller på att byggas från Alaska och ända ner till Mexikanska Golfen. I Syd-Dakota har det här väckt stor oro, då oljeledningen här kommer att gå rakt över mellanvästerns största underjordiska sötvattensbassäng. Ett ledningsbrott här med påföljande oljespill skulle vara en jättelik katastrof för vattenförsörjningen i flera av staterna här ute. Stora demonstrationer har länge pågått mot det här projektet. Men då enorma penningssummor redan investerats har det varit svårt för folket i området (och då inte minst indianerna i Syd-Dakota) att få något som helst gehör för sin oro. Därför togs nu President Obamas klart uttalade motstånd emot med stor tacksamhet av den indianska befolkningen. Om det här verkligen kommer att räcka i slutänden återstår naturligtvis att se. För att få mera kunskap om vad som pågår kan ni läsa följande:

<http://indiancountrytodaymedianetwork.com/2015/01/21/sacred-pipes-will-defeat-keystone-pipeline>

Ytterligare en artikel från tidningen "Indian Country Today" som kan vara intressant att läsa är:

<http://indiancountrytodaymedianetwork.com/2015/01/26/serra-saint-why-not-158863>

Det här är en artikel om hur indianerna själva ser på den hårfina gränsen mellan vad som var bra respektive dåligt med de spanska erövrarnas ambition att bringa kristendomen till indianerna. Observera att Indiaklubben, såsom varande en religiöst helt obunden organisation, inte tar ställning för någondera åsikten.

NU VÄNTAR VI PÅ ATT LJUSET SKA KOMMA TILLBAKA

Från Margareta Hoppe i Stockholm fick jag en fin julhälsning i vilken hon skriver så här:

Jag önskar er alla ett Fint Nytt år ! Då ska vi fira ljuset som kommer åter till oss. Därför skickar jag med bilden av korpen som tog med sig lådan, där solen/ljuset hölls fånet en gång för länge sedan.

***Det här är historien om hur Korpen stal Solen
En traditionell historia från Nordvästkusten***

The Legend of Raven

This is an ancient story told on Puget Sound and includes how Raven helped to bring the Sun, Moon, Stars, Fresh Water, and Fire to the world. Long ago, near the beginning of the world, Gray Eagle was the guardian of the sun and moon and stars, of fresh water, and of fire. Gray Eagle hated people so much that he kept these things hidden. People lived in darkness, without fire and without fresh water. Gray Eagle had a beautiful daughter, and Raven fell in love with her. At that time Raven was a handsome young man. He changed himself into a snow-white bird, and as a snow-white bird he pleased Gray Eagles daughter. She invited him to her father's longhouse. When Raven saw the sun and the moon and the stars and fresh water hanging on the sides of Eagles lodge, he knew what he should do. He watched for his chance to seize them when no one was looking. He stole all of them, and a brand of fire also, and flew out of the longhouse through the smoke hole. As soon as Raven got outside he hung the sun up in the sky. It made so much light that he was able to fly far out to an island in the middle of the ocean. When the sun set, he fastened the moon up in the sky and hung the stars around in different places. By this new light he kept on flying, carrying with him the fresh water and

the brand of fire he had stolen. He flew back over the land. When he had reached the right place, he dropped all the water he had stolen. It fell to the ground and there became the source of all the fresh-water streams and lakes in the world. Then Raven flew on, holding the brand of fire in his bill. The smoke from the fire blew back over his white feathers and made them black. When his bill began to burn, he had to drop the firebrand. It struck rocks and went into the rocks. That is why, if you strike two stone together, fire will drop out. Ravens feathers never became white again after they were blackened by the smoke from the firebrand. That is why Raven is now a black bird.

Tro't den som vill...

JUD HARTMAN; SKICKLIG SKULPTÖR

Michael Lorentzen i Karlstad har skickat mig ett prospekt om konstnären, skulptören Jud Hartman, som han är personligt bekant med. Vi som i samband med vår senaste medlemsträff, just i Karlstad i höstas, då också hade förmånen att komma hem till Michael och se hans omfattande konstsamling, hade då möjlighet att närmare studera ett flertal av Hartmans bronsskulpturer. Vi kan intyga att dessa håller allra högsta klass. Prospektet Michael har skickat mig ser ut som nedan.

A Fine arts gallery open daily from 10-5, Monday-Saturday (Sunday if cloudy or raining) from mid-June through mid-September. Located at 79 Main Street in Blue Hill, Maine. Featuring a unique series of limited edition bronze sculptures entitled:

"The Woodland Tribes of the Northeast" as well as paintings by Jerry Rose, Barron Krody, Randy Eckard and others.

Excerpt from the label which accompanies the bronze shown on the reverse entitled: "Sassacus"

"The noted and last chief of the powerful Pequot tribe. His name apparently translates to 'he is wild, (untamed), fierce.' The domain of the Pequots extended from Narragansett Bay toward the Hudson River including much of Long Island. It is said that no fewer than 26 sachems were subordinate to him. Remembered as a 'renowned warrior and a noble and high spirited man.' "

" 'Tis admirable to consider how powerful are their kings and yet how they move by the breath of their people. I have never seen more natural sagacity and he will deserve the name wise who is able to outwit them ... they are tall and straight, tread strong and clever and walk with a lofty chin."

Wm Penn c.1681

From mid-September through the Winter our other gallery in Grafton, Vermont is open. VT tel: (802) 843-2018
For further information please call (in Maine) (207) 461-5307 or visit our website:
www.Judhartmanngallery.com
email: hartmann@midmaine.com
Photography by William Geisler

(Gå alltså gärna in på Hartmans hemsida enligt ovan, där ni kan se en hel del av hans arbeten.)

**Jud Hartmann
Gallery**

"Sassacus" (Pequot chief C.1637)
Height 30" Bronze Edition: 25

Blue Hill, Maine

**Bästa hälsningar till er alla
från
Bertil Thörn**